

АДЫГЭ

1923-рэ илъэсым
гъэтхалэм
кыщегъэжыгъэу
кыдэклы

№ 67 (22996)

2024-рэ илъэс

БЭРЭСКЭЖЬЫЙ
МЭЛЫЛЪФЭГЪУМ и 17

ОСЭ ГЪЭНЭФАГЪЭ ИЭП

6 +
тисайт

WWW.ADYGVOICE.RU

тихытыу нэклубгъохэр

макЪ

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Тилъэпкъэгъухэм Лышъхьэр аIукIагъ

Адыгеим и Лышъхьэу КъумпIыл Мурат Тыркуем и Кавказ Хасэхэм я Федерацие (КАФФЕД) ипашэрэ иллыкIохэмрэ зэдэгущыIэгъу адырилагъ. ЗэлукIэр АР-м и Правительствэ зычIэт унэм щыкIуагъ.

А. Гусев

Ифыгъохэм ятегушыIэн хэлэжыгъэх КАФФЕД-м итхьаматэу Юнал Улучай, Урысыем Iэклъыб къэрал IофхэмкIэ и Министерствэ и ЛыкIо IофшIапIэу Краснодар щылэм ипашэ ипшъэралъхэр зыгъэцIагъу Ольга Шалимовар, КАФФЕД-м и Хэсашъхьэ иллыкIохэр, Адыгеим иминистрэхэм я Кабинет хэтхэу

культурэм, гъэсэныгъэм, Iэклъыб къэралыгъохэм арыс тилъэпкъэгъухэм зэпхыныгъэ адыряIэным афэгъэзагъэхэр, общественнэ движениеу «Адыгэ Хасэм» ипашэ, Дунэе Адыгэ Хасэм игъэцIэклIо комитет хэтхэр, Европэ Хасэм иллыкIохэр, Тыркуем кыкIыжыгъэ тилъэпкъэгъухэр.

ЗэлукIэр рагъэжъэным ыпэкIэ Тыркуем кыкIыгъэ хьакIэхэм Адыгеим исоциальнэ-экономикэ амалхэм, зекIонымкIэ, псэолъэшIынымкIэ, гъэсэныгъэмкIэ, псауныгъэм икъэухъумэнкIэ, культурэмкIэ, спортымкIэ тиеспубликэ зэхьокIыныгъэшхоу фэхьугъэхэм афэгъэхьыгъэ (ИкIэух я 2-рэ нэклуб. ит).

Гъогухэр щынэгъон- чъэнхэм пае

АР-м и Лышъхьэу КъумпIыл Мурат гъогухэр щынэгъон-чъэнхэмкIэ Адыгэ Республикэм и Комиссие изэхэсыгъо зэрищагъ.

Къэралыгъо Советым — Хасэм и Тхьаматэу Владимир Нарожнэр, федеральнэ инспектор шъхьалэу Сергей Дрокинэр, министрэхэм я Кабинет и Тхьаматэу КIэрэщэ Анзаур, федеральнэ учреждениеу «Федеральнэ автомобиль гъогухэмкIэ ГъэлорышIапIэу «Черноморье» зыфилорэм ипашэу Виктор Вовк, «Автодорым» и Краснодар чыIпIэ ГъэлорышIапIэ ипашэ игуадзэу Алексей Москалевыр, АР-м ипрокуратурэ, ихьыкумхэм, ихэбзэхъумэкIо къулыкIухэм, имуниципалитетхэм япашэхэр ащ хэлэжыгъэх.

2024-рэ илъэсым иапэрэ мэзищ республикэм игъогухэм авариеу къатехъухьагъэм, гъогурыкIонымкIэ шапхьэхэр амыукъонхэмкIэ амалэу зэрахъэхэрэм зэхэсыгъом щатэгущыIагъэх.

АР-м и МВД ГИБДД-мкIэ и ГъэлорышIапIэ кызыртыгъэмкIэ, республикэм игъогухэм тхьамыкIагъоу атехъухьэрэр нахь макIэ хьугъэ. Аужырэ мэзищым гъогухэм тхьамыкIагъо 71-рэ атехъухьагъ, нэбгырэ 19 ахэм ахэIодагъ, нэбгырэ 78-мэ шьобжхэр атещагъэ хьугъэ. АР-м и ГъэлорышIапIэ ипашэу Андрей Огурцовым зэхэсыгъом кызырэщыIагъэмкIэ, тхьамыкIагъо пэпчъ кызыыхэкIыгъэр зэхафыгъ, гъогухэр нахь щынэгъончъэнхэмкIэ амалэу зэрахъаштхэр кыыхахыгъэх. ГъогухэмкIэ ГъэлорышIапIэу «Черноморье» зыфилорэм гъогу тамыгъэхэм ягъэуцункIэ пшъэрыл гъэнэфагъэхэр фашыгъэх.

Ешъуагъэхэу транспортыр зезыфэхэрэм зэралъыплъэхэрэр нахь агъэпъэшынэу, автомобиль гъогухэм апэблагъэу псэушъхьэхэр шамыгъэхъунхэу игъо афалъэгъугъ. Джаш фэдэу кIэлэцIыкIухэр шапхьэхэм адиштэу зэрацэхэмэ ауплъэ-кIушт.

Гъэмэфэ зыгъэпсэфыгъор кызышы-блэгъэрэ лъэхъаным кIэлэцIыкIухэм самокатхэр зэрагъэфедэрэм гъунэ лъафышт, гъогурыкIонымкIэ шапхьэхэр амыукъонхэм, кIэлэцIыкIухэр гъогухэм ащымыфыкIонхэм нахь лъэшэу анаIэ атырагъэтышт. Адыгеим щыпсэурэ кIэлэцIыкIухэм гъэсэныгъэ тедзэ языгъэгъотырэ Гупчэм кIэлэцIыкIухэр гъогухэм ащымыфыкIонхэмкIэ Гупчэу «Лаборатория безопасности» зыфилорэр щызэхашагъ, кружок 13-мэ Iоф ашIэ. АР-м гъэсэныгъэмрэ шIэныгъэмрэкIэ иминистрэу Евгений Лебедевыр кIэлэцIыкIухэм апае пэшIорыгъэш Iофхьабзэу зэрахъэхэрэм къатэгущыIагъ.

(ИкIэух я 3-рэ нэклуб. ит).

ФэгъэклIотэн уахътэр неущ тэухы

Мэлылфэгъум и 8-м кыщыублагъэу фэгъэклIотэн зыхэлъ кIэтхэгъу уахътэр Урысыем и Почтэ регъэклIоIы.

«Адыгэ макъэр» кызытхыкIы зышIоигъохэм непэрэ неущрэ нахь пыутэу ар зэшIуахышъушт.

Уасэхэр мыщ фэдэштых:

индексэу П4326-м зы мазэм сомИ 176,90-рэ ыосэщт,

мэзыхым — сомэ 1061,40-рэ.

ФэгъэклIотэн зыхэлъ уахътэр мэлылфэгъум и 18-м аухы, арышъ, жъугъэфедэ къэнэгъэ мэфитIур!

Язэдэлэжьэныгъэ агъэпытэ

АР-м и Правительствэ иунэ Адыгеим и Лышъхъэу Къумпыл Муратрэ Урысыем Іэкыб къэрал ІофхэмкІэ и Министерствэ иллыкІохэм я ЛыкІо ІофшІапІэу къалэу Краснодар дэтым ипашэ ипшэрылхэр зыгъэцкІэу Ольга Шалимовамрэ ІофшІэгъу зэлукІэгъу цызэдырІагъ.

А. Гусев

Лъэныкъохэр зытегушылагъэхэр УФ-м и Президентэу Владимир Путиным шолырыхэм экспортымкІэ ямалхэр нахь икыоу агъэфедэнхэмкІэ пшэрылхэр кыгъэуцугъэхэр зэдызэшухахынхэмкІэ Іофыгъоу щытхэр, джащ фэдэу Адыгеир дунэе экономикэ, культурнэ, гъэсэныгъэ проектхэм зэрахэлэжьэр ары.

ЗэдэгущыІэгъум хэлэжьагъэх АР-м и Лышъхъэ илэпыІэгъоу Хъакъунэ Бэллэрэ УФ-м Іэкыб къэрал ІофхэмкІэ и Министерствэ иллыкІохэм я ЛыкІо ІофшІапІэу Краснодар дэтым иапэрэ секретарэу Игорь Терзиянрэ.

Къумпыл Мурат кызырэхигъэщыгъэмкІэ, Урысыем и Президент кІэщакІо зыфэхугъэ лъэкІэ проектэу «Предпринимательствэ цыкІумрэ гурытымрэ» зыфилорэм ишугагъкІэ мы аужырэ илэсхэм республикэм кыдыгъэкІхэрэм ащыщэу Іэкыб къэралхэм аІэкигъахэрэм хэпшыкІэу хигъэхъон ыІэкыгъ. Адыгеим экспортымкІэ ІэпыІэгъу етыгъэным и Гупчэ диштэу предпринимательствэ цыкІумрэ гурытымрэ къахиубытэхэрэм

мыІыкы ІэпыІэгъу араты, илэс къэс ахэм аІэклэгъэхэрэ ахъщэр нахьыбэ ашІы. Республикэм итоварышІхэр чанэу дунэе къэгъэлэжьонхэм ахэлэжьэх, экспортымкІэ зээгъыныгъэхэр адашІых. НепкІэ республикэм ипродукције хэгъэ-губэмэ альегъэлэсы, ахэм ахэхъэх Китаир, Зэхэт Араб Эмиратхэр, Тыркуер, Иорданиер, Казахстан, Беларусь ыкІи нэмыкІхэр.

ГушыІэм пае, мы илэсым гъэтхапэм Урысыем Іэкыб къэрал ІофхэмкІэ и Министерствэ иллыкІохэм я ЛыкІо ІофшІапІэу Краснодар дэтым илэпыІэгъу хэлэу Адыгеим къэкІогагъэх Республикэу Беларусь иІофышІэ куп. Белоруссием ибизнесменхэр республикэм ипредприятиехэм ащылагъэх, ахэм ямалхэм защагъэгъо-загъ, продукциеу кыдагъэкІхэрэм нэлуасэ зыфашыгъ, лъэныкъуитІумкІи бизнесым епхыгъэу Іоф зышІэхэрэм яІыкІохэм зэдэгущыІэгъоу зэдырІагъэхэм ахэлэжьагъэх. Ащ нэужым Адыгеим иллыкІо куп Белоруссием щыІагъ. Экономикэ Іофыгъоу хэм анэмыкІэу наукагъэкІэ ыкІи техникэм-

кІэ, гъэсэныгъэмкІэ ыкІи культурэмкІэ язэдэлэжьэныгъэ тапэки зэрэІагъэкІотэ-щым тегущылагъэх.

«Федеральнэ пашэхэм ІэпыІэгъоу кытатырэм промышленностым ыІэ-ныкъокІэ нахь хэхъоныгъэ тшыным епхыгъэ амалышІухэр кызыдехьых. Республикэмрэ хэгъэгумрэ ямызакъоу, Іэкыб къэралхэм аІэклэгъахэрэ нахьыбэ мэхъу. Бизнесым ІэпыІэгъу етыгъэнымкІэ джырэкІэ щыІэ амалхэр икыоу Адыгеим щытэгъэфедэх», — кыІагъ АР-м и Лышъхъэ.

Ольга Шалимова кызырІагъэмкІэ, кыулыкым ищыкІэгъэ ІэпыІэгъур республикэм кыреты, Урысые Федерацием гъусэныгъэ зыдырІлэ хэгъэгухэмкІэ зэпхыныгъэхэм ягъэпытэн фэгъэхыгъэ Іофхэабзэхэм адырегъаштэ.

Адыгэхэу Іэкыб къэралхэм арысхэм мэхъанэу яІэми шъхьафэу кышыуцугъэх. Республикэм культурэм ыкІи экономикэм альэныкъокІэ зэпхыныгъэу хэгъэгъу зэфэшъхьафхэм арыс тилэп-къэгъухэм адырІлэхэм яшІагъэкІэ Іэкыб

къэралхэм зэдэлэжьэныгъэ-гъусэныгъэ зыдытІлэн тІэкышІт цыфыкІэхэр къа-щыхэтэгъэхьы. ГушыІэм пае, Адыгеим иллыкІо куп 2019-рэ илэсым Тыркуем зэкІом ыкІи Тыркуем иллыкІохэр 2022-рэ илэсым Адыгеим кызызэкІохэм хагъэунэ-фыкІыгъагъ адыгэ нэбгырэ миллион пчъагъэу Тыркуем щыпсэхэрэм экономикэ, инвестиције, культурнэ-гуманитар зэпхыныгъэу адытІлэхэр нахь пытэ зэрэхъухэрэр. Тыркуем иллыкІохэм кы-зэрэхагъэщыгъэмкІэ, Тыркуемрэ Урысы-емрэ арыс адыгэхэм язэдэлэжьэныгъэ хэгъэгутІуми фэдэ къафехьы. Адыгэхэу Іэкыб къэралхэм арысхэр ятарихъ чы-гужъ нахь пэблагъэ зэрэхъуштхэм пы-лтых, ІофшІэнымкІи, социальнэ ыкІи культурнэ лъэныкъохэмкІи, экономикэм-кІи амал зэфэшъхьафхэм ягъэунэфын анаІэ тырагъэты. Іэкыб къэралхэм арыс адыгэхэм Урысыемрэ нэмыкІ Іэкыб къэралхэмрэ язэпхыныгъэ нахь пытэным яІахьышІу хашыхъэ.

АР-м и Лышъхъэ
ипресс-кыулыкыу

Тилэпкъэгъухэм Лышъхъэр аІукІагъ

роликхэр къафагъэлэгуагъэх.
(ИкІагъ).

Республикэм и Лышъхъэ хьакІэхэм шүфэс къарихи, илэсыбэ хуэгъэу Адыгеимрэ КАФФЕД-мрэ зэдэлэжьэныгъэ зэрэздырІагъ, Урысыемрэ Тыркуемрэ зэпхыныгъэхэм ягъэпытэнкІэ Іэкыб къэралыгъохэм арыс адыгэхэм мэхъанэ-шхо зэрІагъ кыыхигъэщыгъ. Республикэм и Лышъхъэ Юнал Улучай фэгущыІагъ КАФФЕД-м итхьамэтэ ІэнатІэ кызырэр-фагъэшъошагъэм пае ыкІи Урысыемрэ Тыркуемрэ язэфыщытІэхэм ягъэпытэн ар зэрэфэлорышІэщым ицыхъэ зэрэ-тельыр кыІагъ.

«КытІэхъухъэхэрэм щыІэкІэ-шІу яІэным пае джырэ лъэхъа-ным нахь тыззыпхышІт лъэ-ныкъохэм, амалыкІэхэм та-лтыхъун ыкІи дгъэфедэнхэ, тилэпкъэгъу ныбжьыкІэхэм ятарихъ чыгуужъ кышыщы-хэрэр нахь дэгъоу ашІэнхэ, ащ игъэхъагъэхэм арыгушхонхэ-фае. Ащ пае республикэм иапшгъэрэ еджанІэхэм тилэп-къэгъухэр ащеджэнхэмкІэ анахь амал дэгъухэр ядгъэгъо-тынхэм ыуж тит», — кыІа-Іагъ Къумпыл Мурат.

Іэкыб къэралхэм арыс адыгэхэр общественнэ мэхъанэ зилэ республикэ

Іофхэабзэхэм — Адыгэ Республикэм и Мафэ, Къэралыгъо быракъым и Мафэ, зи Хэкужъ кызыгъэзэжьыгъэхэм я Мафэ ыкІи нэмыкІ Іофхэабзэхэм къахэгъэ-лэжьэгъэнхэмкІэ Іофышхо зэрашІэрэр хагъэунэфыкІыгъ. Джащ фэдэу панде-мием ыпэкІэ культурэ-гуманитар зэпхы-ныгъэхэу яІагъэхэр, гъэсэныгъэмкІэ, зекІонымкІэ Іофхэабзэ зэфэшъхьафхэр зыпкъ игъэуцожыгъэнхэ зэрэфаер мыщ кышІаІагъ.

РеспубликэмкІэ мэхъанэшхо зилэ культурэ, тарихъ, социальнэ хуэгъэ-шІа-гъэхэм къаегущыІзэ, Къумпыл Мурат кызырэхигъэщыгъэмкІэ, Адыгеим ите-лерадіокомпание икытынхэм яшІагъэ-кІэ Іэкыб къэралыгъохэм арыс адыгэхэм ащ фэдэ къэбархэр псынкІэу аІэклэхъэх. Адыгэ къэралыгъо университетми Дюз-дже иуниверситети зэдэлэжьэныгъэу зэдырІагъ лъагъэкІагъ.

«Непэ АР-мрэ Іэкыб къэралы-гъохэм арыс адыгэхэмрэ зэпхы-ныгъэу зэдырІагъ зегъэушъомбгъу, нахь лъэныкъуабэ кызылэуубы-ты хуэгъэ. Ныбджэгъу лъапІэ-хэр, мыщ шукъызырэкІагъэм тизэдэлэжьэныгъэ нахь ыгъэ-пытэнэу сэгъэгъэ», — кыІагъ Лышъхъэм.

КАФФЕД-м итхьаматэу Юнал Улучай дахэу кызырэлэгъокІыгъэм фэшІ Адыгеим и Лышъхъэ зэрэфэрэзэр, яорга-

низацие Урысыемрэ Тыркуемрэ зэдашІы-гъэ зээгъыныгъэхэм зэрарыгуазэрэр рІагъ.

«Адыгеим тыкъэкІоным ыпэкІэ Урысыем Іэкыб къэрал Іоф-хэмкІэ и Министерствэ, Рос-сотрудничествэми консульта-циехэр ащытІагъэх. Мы охъ-тэ благъэм гухэлэу тилэр тилэпкъэгъухэм зэпхыныгъэу адытІлэм зедгъэушъомбгъуныр ары. Адыгеир тиорганізаціе зэдэлэжьэныгъэ кыдырІлэным сыдигъуи зэрэфэхъазырыр тэ лъэшэу тигуан», — кыІагъ Юнал Улучай. Мы мэфий бла-гъэм КАФФЕД-м иллыкІохэр Адыгеим нэмыкІэу, Къэбэртэе-БэІыкъарым, Къэрэщэе-Щэрдже-сым, Краснодар краим ичІы-пІэхэу адыгэхэр зэхэугъогагъэу зыщыпсэхэрэм ащыІэнхэу рахъухъэ.

ГъэрэкІо Тыркуем чыгур кызыщэ-сысым Адыгеим щыщхэу ІэпыІэгъу къа-фэхъугъэхэм лъэшэу зэрэфэрэзэр ащ кыІагъ. Къумпыл Мурат шъхьафэу кыыхигъэщыгъ Адыгеим и Президенты-гъэу Шъэумэн Хъазрэт чыгусысыным зэрар зэрихыгъэхэм апэрэхэм ащыщэу

имыІыкы зэралэкигъэхьагъэр.

Юнал Улучай илэсыщым кыкІоцІ республикэм зэдэлэжьэныгъэу кыды-рІащым кытегушыІагъ. Ащ кызырІагъ-гъэмкІэ, КАФФЕД-м республикэм игъо кыфелэгъэу Адыгеим кышыщыІаІыкІы-гъэхэр зэІагъэшІэгъэнхэм, Тыркуемрэ Адыгеимрэ арыт адыгэ къуаджэхэм язэпхыныгъэхэр гъэпытэгъэнхэм, репа-триацием, бзэм афэгъэхыгъэ конфе-ренциехэм, курсхэм, спорт зэнэкъокъу-хэм язэхэщэн, лъэкІэ ІэшІагъэхэр зэ-ІагъэшІэгъэнхэм, Тыркуем ис адыгэхэм пэлудзыгъэ шыкІлэм тетэу АКЪУ-м адыгэ филологиемрэ культурэмрэкІэ ифакультет гъэсэныгъэ щызэрагъэгъо-тыным яІыхыгъэ проектхэр зэдагъэхъа-зырынхэу.

Адыгеим и Лышъхъэ кызырэхигъэ-щыгъэмкІэ, Урысыемрэ Тыркуемрэ язэдэлэжьэныгъэрэ дунэе Адыгэ Хасэм иунашъохэмрэ къапкъырыкІыхэзэ, КАФФЕД-м игъоу ыІэагъурэ пстэуми адырагъэштэщт. Мы лъэныкъомкІэ Адыгеим ыІэкІэ сенаторэу ФедерациемкІэ Советым щыІэ Хъопсэрыкыо Мурат Іофышхо зеришІэрэр кыыхигъэщыгъ.

Къумпыл Мурат кызырІагъэмкІэ, зэдэлэжьэныгъэр лъыгъэкІотэным, гъэ-сэныгъэм, спортым, культурэм альэны-къокІэ программэхэу Тыркуем ис ады-гэхэм адырІлэм зыригъэушъомбгъуным Адыгеир фэхъазыр. КАФФЕД-м ипашэ игъоу ыІэагъугъэхэр икыо зэхафыщтых ыкІи ахэмкІэ ищыкІэгъэ унашъохэр агъэхъазырыщтых.

Дзэ кьулыкьум агъэкӀотагъэх

Мэлылфэгум и 1-м рагъэжэгъэ гъэтхэ дзэ дэщыгъом кьыдыхэлъытагъэу Адыгэ Республикэм идзэ комиссариат щагъэкӀотагъ Урысыем идзэхэм кьулыкьур ащызыхьышт ныбжыкӀи 10-р.

Ифтхьабзэм хэлэжыгъэх АР-м ныбжыкӀэхэм ялофхэмкӀэ и Комитет итхьаматэу Максим Галушкиныр, лъэпкӀэ илофхэмкӀэ, лӀкыб кьэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкӀэгъухэм адырӀэ зӀпхыныгъэхэмкӀэ ыкӀи кьэбар жьугъэм иамалхэмкӀэ Комитетым итхьаматэ игуадзэу Константин Щербаковыр, народнэ депутатхэм якъэлэ Совет ипашэу Джарымэкьо Азмэт, генерал-майорэу Александр Дорофеевыр, республикэм ирайон администрациехэм, идзэ комиссариатхэм ялӀыкӀохэр, юнармейцэхэр, дзэ кьулыкьум агъэкӀотагъэхэм ягупсэхэмрэ ялахьылхэмрэ.

Константин Щербаковым шуфэс псалъэкӀэ кьэзэрэуугоигъэхэм закыфигъэзагъ.

— Тихэгъэгу ишхьафитыныгъэ язымыгъэукошт дзэкӀолӀхэм япӀун-гъэсэнкӀэ хэбзэ шлагъор тикъэралыгъо цылыгъэкӀотэгъэн фæе. Зи Хэгъэгу кьэзыухъумэрэ дзэкӀолӀ пӀпчӀ мэгущо, шьори шуичыгу гупсэ шурыгушху. Тиреспубликэ ыцӀэкӀэ шьощ фэдэ кӀэлэ ищыгъэ ныбжыкӀэхэм Урысыем и УӀышгъэ КӀуачӀэхэм кьулыкьу зэрацахьыштыр лъэшэу сигуап. Шьуиакъыли, шьукӀуачӀи нахъ кьахъуагъэу, шьуипсауныгъи нахъ пытагъэу кьэжъугъэзжыныу сышъуфэ-лъало», — кьылуагъ комитетым итхьаматэ игуадзэ.

— ЕджапӀэми, шьуанэ-шьуатэхэми дзэ кьулыкьум шьуфагъэхъазырыгъ. Шьуиухэгъэгу иухъумэкӀо шьыпкӀэ шьо шьухъун фай. Шьуащыщыбэм хэушхьафыкӀыгъэ

дзэ операцием хэлэжэмэ зэрашӀоигъор сэшӀэ. Ау джыдэдэм шьо пшъэрылӀэу шьуилӀэр шьуикомандование кьышъуфигъэуцурэ пшъэрылӀхэр цыхъэшӀэгъоу жьугъэцӀӀхэр ары, — кьылуагъ Александр Дорофеевым.

Нэужым муниципальнэ администрациехэм ялӀыкӀохэм дзэ кьулыкьум ащӀцтхэм шлухъафтынхэр аратыгъэх.

— КьытфэгумэкӀыгъэ, дзэ кьулыкьум тызыгъэкӀотэгъэ пстэуми синьбджэгъухэм ацӀэкӀэ тызэрафэразэр кьэсӀо. Тихэ-

гъэгуи, Адыгей гупсэри лӀыхъужыныгъэ тхэлӀэу кьызэрэтыухъумэштхэмкӀэ шьутэгъугъэ, — кьылуагъ Трахьо Алий.

АР-м идзэ комиссарэу Александр Авериным ыпкӀэ зэрэхигъэуныфыкӀыгъагъэу, ныбжыкӀэхэм дзэ кьулыкьур Урысыем щыхьышт, хэушхьафыкӀыгъэ дзэ операцием хагъэлэжыштхэп. Адыгеим икӀыгъэ кӀалэхэр Кьыблэ дзэ округым илӀэсыдзэхэм яшхончӀо часть хэтыштых.

Александра БАЛАБАСЬ.
Сурэтыр авторым ий.

Комитетым ипашэ игуадзэу агъэнэфагъ

Адыгеим и НыбжыкӀэ парламент хэтэу, социальнэ политикэмкӀэ, унагъом илофхэмкӀэ ыкӀи псауныгъэм икьэухъумэнкӀэ икомитет ипашэу Бэрзэдж Асиет УФ-м и Федеральнэ ЗӀлукӀэ ФедерациемкӀэ и Совет ихэбзыхъухъэ ныбжыкӀэхэм я Палатэу щызэхашагъэм социальнэ политикэмкӀэ ыкӀи псауныгъэм икьэухъумэнкӀэ и Комитет итхьаматэ игуадзэу агъэнэфагъ.

Комитетым ипашэхэр зыщыхадзыгъэ зэхэсыгъоу блэкӀыгъэ тхьамафэм илагъэм видеоконференцие шыкӀэм тетэу ар хэлэжыагъ. Адыгеим и НыбжыкӀэ парламент илӀыкӀо икандидатурэу кьагъэлӀэгъуагъэм зӀкӀэми дырагъэштагъ.

— Социальнэ политикэмкӀэ ыкӀи псауныгъэм икьэухъумэнкӀэ Комитетым илоф зэрэщысӀӀӀцтыр пшъэдӀэкӀыжышхо зыпылӀ пшъэрылӀэу сӀытыт. СилофшӀэгъоу ащ хэтхэм шуагъэ кьытэу сӀэдӀлӀжӀэнэу сыхъазыр, — кьылуагъ Асиет.

Бэрзэдж Асиет кьалэу Мыекъуапэ инароднэ депутатхэм я Совет хэт, Урысые общественнэ организациеу «Единэ Россием и НыбжыкӀэ Гвардие» и Адыгэ шьолъыр кьутамэ ипаш.

Гьогухэр щынэгъончъэнхэм пæе

(ИкӀлӀух).

Муниципалитетхэм япашэхэм гьогурыкӀонымкӀэ шапхъэхэр ячӀыпӀэхэм зэрашаукохэрэм игугъу кьашыгъ. Адыгеим и ЛӀышхъэ псӀупӀэхэм япашэхэмрэ ГИБДД-м илофышӀэхэмрэ пшъэрылӀ афишыгъ гьогурыкӀонымкӀэ шапхъэхэр амыукӀонхэм ашхъэкӀэ гъунэ лъафынэу, тхьамыкӀагъоу гьогухэм кьатехъухъэр кьызыхъкӀырэр зэрагъэ-шӀэнэу, хабзэр зыукӀохэрэм нахъ пхъашӀэу адзекӀонхэу.

«ТхьамыкӀагъохэм кьызэраклӀыгъэр пшӀорыгъэшӀ амалхэр зэрэзэрахагъэхэм япхыгъ. Гьогухэм ягъэцӀэкӀжынкӀэ, видеокамерэхэм ягъэуцункӀэ бэ тшӀагъэр. Ащ епхыгъэу гьогухэм нахъ макӀэу тхьамыкӀагъохэр кьатехъухъэх хьугъэ. Цыфхэм ящыӀыныгъэрэ япсауныгъэрэ кьэухъумэгъэнхэм нахъ шхъаӀэ цыӀӀ», — кьылуагъ КъумпӀыл Мурат.

МашинэшхохэмкӀэ хьылъэхэр гъэмафэрэ зэрэцӀэх зыхъукӀэ, автомобиль гьогухэр зэщымыкӀонхэм епхыгъэ иф-тхьабзэу зэрахъаштхэми зэхэсыгъом щатегушылагъэх. «Адыгеяавтодорым» кьызэритыгъэмкӀэ, шьолъыр мэхъанэ

зилэ автомобиль гьогухэмкӀэ хьылъэхэр зэрэцӀэх зыхъукӀэ, 2024-рэ илӀэсым жьоныгуакулэм и 15-м кьыщегъэжыагъэу юныгъом и 30-м нэс фӀбэр градус 32-м зышхъадӀэкӀыкӀэ транспортхэм язекӀонкӀэ шӀпхъӀӀэхэр агъэфедӀштхы. Джащ фэдэу хьылъэзехъэр зыщӀӀӀхэр автоматическӀэ пунктхэм ягъӀпсыни лъагъэ-кӀуатэ. НепӀкӀэ ащ фэдэ чыпӀи 4 Красногвардейскэ, Мыекъопэ, Джэджэ районхэм кьащызфагъэфедӀх. Мыгъэ автомобиль гьогухэу «Кошхъабл – Курганинск», «Яблоновскэр – Шапсыгъэ псылыгыпӀэм идамб» зыфилохэрэм адӀжэ ащ фэдэ щӀчӀӀытӀу ашагъӀпсышт.

Хьылъэхэм язекӀонкӀэ шапхъэхэр аукохъэху водителӀхэр зэрӀпхъэхэрэм епхыгъэу уплӀӀкӀун ифтхьабзэу зӀхӀӀӀхэр нахъ агъӀӀӀшынэу, мӀкъумӀӀ продукциер зезыщӀхэрэм, чычӀӀгъ байныгъэхэр кьызыщычӀахырэ чыпӀӀхэр зиехэм зӀлукӀэгъухэр адызэхӀӀхӀэу унашӀо ашыгъ. АР-м и ЛӀышхъэ ГИБДД-м, Кьэралыгъо автодорнадзорым, МВД-м иследственнэ кьулыкьухэм уплӀӀкӀунхэр нахъ пхъашӀэу зӀхӀӀӀхӀэу пшъэрылӀ афишыгъ.

«ТилофшӀэгъухэм пхъэшагъэ нахъ кьызыхагъэфӀэнэу ясӀо. Машинэ хьылъэхэм гьогухэр зэрэзӀхагъакохэрэм кьыхӀӀӀу мы аужырӀэ илӀӀсхэм гьогухэм язӀтегъӀпсыхъанкӀэ гъэхъагъэу тшӀыгъэхэм пкӀэ ямыӀэу хъушт, лъӀпкӀэ проектымрӀэ инфраструктурнэ программэхэмрӀэ яшлуагъӀӀкӀэ дгъӀпсын тӀӀӀкӀыгъэр зӀщыкӀоным ищынагъо шьӀ. Хьылъэхэр зезыщӀхӀэу, чычӀӀгъ байныгъэхэр кьызыщычӀахырэ чыпӀӀхэр зиехӀэу хӀбзӀуконыгъэхэр зышӀыхӀэр пхъашӀэу жьугъӀпцынӀх лицензиехэр кьаӀышӀухыным, чӀӀнагъэр рагъӀкьужыным анӀсӀэу», — кьылуагъ АР-м и ЛӀышхъэ.

ГьогурыкӀонымкӀэ шапхъэхэр зӀраукохэрэр кьызэрӀхагъӀӀхӀэр амалхэм ащыщых видеокамерэхэр. АР-м псӀӀӀӀшынӀынкӀэ, транспортымкӀэ, псӀӀӀӀ-коммунальнэ, гьогу хьызмӀытӀмкӀэ иминистрӀэ игуадзӀэу ЛафышӀэ РӀэмэзан кьызӀрилуагъэмкӀэ, республикэм игьогухэм видеокамери 177-рэ ашагъэуцугъ. Ахэм ащыщӀэу 16-р – мы илӀӀсым.

ГъэрӀкӀо административнэ хӀбзӀуко-

ныгъэхэр зӀрашыгъэмкӀэ унӀшӀо миллион 1,5-рӀэ фӀдиз ашыгъ, сомӀ миллион 474,2-рӀэ бюджетым кьыхъагъ. 2024-рӀэ илӀӀсым иапӀэрӀэ мӀэзищ унӀшӀо мин 408-рӀэ зӀхагъэуцуагъ, сомӀ миллиони 152,9-рӀэ бюджетым рагъэхъагъ.

«Арена» зыфилохэм иагропромышленнэ комплекс 30-мӀэ ягъӀӀӀжынын тегъӀпсыхъгъэу проектым АР-м и ЛӀышхъэ кьыдыригъӀштагъ ыкӀи республикэм финансхэмкӀэ и МинистерствӀэ пшъэрылӀ фишыгъ ащ пӀае сомӀ миллион 54-рӀэ кьыхигъӀыныу.

УнӀгъо псӀӀушхъэхэм зи зӀралымыплӀӀӀрэм кьыхӀӀӀӀу республикэм игьогухэм, анахъӀэу Мыекъопэ, ТеуцожӀэ районхэм, тхьамыкӀӀгъо пчъагъэ илӀӀс кьӀэс кьӀазӀрашӀыгъэр зӀхӀӀыгъом кьышӀауагъ. КъумпӀыл Мурат псӀӀӀӀхэм япашӀхэм пшъэрылӀ афишыгъ гьогухэм кьатехъэр псӀӀушхъэхэр зыщӀаӀыгыштхӀэ чыпӀӀӀ агъӀпсыныу.

Адыгеим и ЛӀышхъэу КъумпӀыл Мурат кьулыкьухэм язӀдӀӀӀжыныгъэ, Комиссием иунашӀохэр зӀрагъӀӀӀӀрэм гъунэ лъыфыгъӀыным япхыгъэу пшъэрылӀ заулӀ афишыгъ.

Уголовнэ Иоф кьыфызӀуахыгъ

Урысые Федерацием и Следственнэ комитет Адыгэ РеспубликэмкӀэ иследственнэ гъӀорышӀапӀэ кьалэу МыекъуапӀкӀэ иследственнэ отдел мыведомствӀэ кьулыкьоу ухъумӀыным пылӀым илофышӀэу Урысые Федерацием и Уголовнэ кодекс ия 105-рӀэ статья иа 1-рӀэ Ӏах зигугъу кьышӀырӀэ бзӀдӀжӀагъэр зезыхъагъэм уголовнэ Иоф кьыфызӀуахыгъ.

ПӀшӀорыгъэшӀӀэу зӀрагъӀӀӀӀфыгъэмкӀэ, 2024-рӀэ илӀӀсым мэлылфэгум и 14-м ипчыхъэ федеральнэ кьӀэралыгъо унитар предпрятиеу «Охрана» зыфилохэм щылӀжӀэрӀэ хъулъфыгъэм МыекъуапӀэ ипчӀтӀэ ичӀӀхъгъэу кьыгъӀгъунӀзӀ, кьулыкьум шигъэ-

федӀрӀэ кӀӀрахъомкӀэ почтӀэм илофышӀӀэу, илӀӀс 22-рӀэ зыныбжӀ инӀӀӀсӀэ кӀалӀэм ыпшӀӀэ еуагъ. УӀагъэу тырицагъэм ар илӀыкӀыгъ.

БзӀдӀжӀагъэ зӀрӀзӀрихагъӀӀр кьамышӀӀыным пӀае иныбджӀэгъу игъусӀэу хъадӀр пкьырыпкӀэу зӀпкьырахыгъ ыкӀи почтӀэм ишагу дӀт хӀкӀитӀэкъупӀэм радзагъ. Нэужым хӀкӀхэр зыдацӀэр чыпӀӀэм следователӀхэм хъадӀр кьыщагъотыжыгъ.

Цыфыр ыукӀыгъӀӀкӀэ зӀгуцафӀхӀэр зыщыпсӀурӀэ унӀр кьызапӀыхъэм, а мафӀэм цыгъыгъэ цыгъынӀэу лъыр зыхӀӀыр кьырагъотагъ.

Хъулъфыгъэу кьаубытыгъэр Урысые Федерацием

и Уголовнэ кодекс ия 105-рӀэ статья иа 1-рӀэ Ӏах зигугъу кьышӀырӀэ бзӀдӀжӀагъэ зӀрихагъӀӀкӀэ агъэмысӀ. Ащи, МыекъуапӀэ щыщ хъулъфыгъэу илӀӀс 26-рӀэ зыныбжӀэу хъадӀм игъӀбылӀынкӀэ ӀӀпыӀӀгъу кьыфӀхъугъэми пшӀыныжӀэу арагъӀхъыштыр следователӀхэм зӀхафышт.

ДжыдӀдӀэм следственнэ ИофтхьабзӀхэр макӀох, хьыкум експертӀзӀхэр ашыштых.

Урысые Федерацием и Следственнэ комитет Адыгэ РеспубликэмкӀэ иследственнэ гъӀорышӀапӀэ

Индиём шылагъэх

АКЪ У-М ипресс-кьюлыкьу

Апэрэ Индие-Урысые гэсэнныгъэ саммит-зэхэсыгъоу ыкIи

кбэгъэлъэгъон-ермэлыкьэу «Урысые гэсэнныгъэр-2024» зыфилоу мы мафэхэм Нью-Дели щыкIорэм Адыгъэ къралыгъо университетым иллыкIохэр хэлэжъэх. Апшэрэ еджапIэм ипроректорэу Лыхъэтыкьо Сусанэрэ дунэе зэдэлэжъэныгъэмкIэ отделим ипашэу Сокар Саламрэ университетым

ипрограммэхэр ащ кыыцагъэлъэгъуагъэх.

Апшэрэ гэсэнныгъэмкIэ Урысыем иамалхэм Индиём зыщягъэушъомбгъуэгъэныр ары пшэрэлы шъхьалэу зэхэщакIохэм ялэр. Урысые апшэрэ еджапIэ анахь дэгъухэм — лъэпкъ зэныбджэгъуныгъэмкIэ Урысые университетэу П. Лумумбэ ыцIэ зыхьырым, Урысые экономическэ университетэу Г.Плехановым ыцIэ зыхьырым, шэныгъэмкIэ ыкIи технологиехэмкIэ Университетым, Москва къралыгъо техническэ университетэу Н.Бауман ыцIэ зыхьырым ыкIи нэмыкIхэм ялыкIохэр ащ къекIонIагъэх.

лофтхьабзэм хэлэжъагъэхэм хэушъхьафыкIыгъэ программэмкIэ лоф ашлагъ. Къэгъэлъэгъоным кыдыхэлытагъэу апшэрэ еджапIэхэм япроектхэм ащягъэгозагъэх. Нэужым Урысые-Индиё Ассоциацием изэхэсыгъо шылагъ. Лыхъэтыкьо Сусанэ Адыгъэ къралыгъо университетым итарихъ, амалэу илэхэм афэгъэхьыгъэ доклад ащ кыыщишыгъ.

Форумым хэлэжъагъэхэм ыкIи ихьакIэхэм Нью-Дели дэт университет зэфэшъхьафхэр нэужым къакIухьагъэх, ялофшIэн зэрэзэхашэрэр зэрагъэлъэгъуыгъ.

Адыгъэ къралыгъо университетым ипресс-кьюлыкьу

НыбжыкIэхэр рагъэблэгъагъэх

Мыекъопэ къралыгъо технологическэ университетым «пчъэ зэлухыгъэхэм» ямафэ щызэхашагъ.

Апшэрэ классхэм ащеджэрэ кIэлэеджакIохэр ыкIи гурыт сэнэхъат зэзыгъэгъотырэ ныбжыкIэхэр ащ кырагъэблэгъагъэх, гуцылэгъу афэхьугъэх, шэпхьакIэхэр къафалотагъэх.

ДжырэкIэ анахь ящыкIэгъэ сэнэхъатхэу апшэрэ еджапIэм зыфигъэхьазырхэрэм ныбжыкIэхэр нэлъасэ афашыгъэх. Университетым узэрэчIэхьащтым шапхъэу пылхэр, стипендией къратырэр, ныбжыкIэ чанхэм фэгъэкIотэнэу ялэхэр къафалотагъэх.

Анахьэу ашлогъэшIэгъоныгъэр мы ильэсым Iоныгъом и 1-м Дзэ егъэджен гупчэ мыщ кыыщызэрэщызэлъахыщтыр ары. НыбжыкIэхэм егъэджен лабораториехэр къарагъэплъыхьагъэх, факультетхэм якIэлэегъаджэхэм нэлъасэ афэхьугъэх, зыгъэгумэкIырэ упчIэхэм яджэуапхэр агъотыжыгъ.

Проректорэу Людмила Задорожнаям апшэрэ еджапIэм амалэу кытыхэрэр къафилогъагъ. Мыщ щеджэхэрэм шэныгъэ зэрэзэрагъэгъотырэм дакIоу лъэныкьо зэфэшъхьафхэм хэшылкI афырылэу, ящылэныгъэкIэ ахэр къафэфедежъынхэм лоф дашIэ, федеральнэ проектхэм ахэлэжъэх.

Джащ фэдэу 2024-рэ ильэсым гэсэнныгъэ программэхэу бакалавриатым, специалитетым ыкIи магистратурэм уачIэхьа-нымкIэ зэхьокIыныгъэу щылэхэм, бюджет чыплэу ялэхэм, тхьапэхэр зэрэпхьылIэштхэм, джащ фэдэу платформэу «Работа в России» зыфилогъэм амалэу кытыхэрэм афэгъэхьыгъэу къафилогъагъэх апшэрэ еджапIэм илофышIэу Бэрэзедж Розэ.

Мыекъопэ къралыгъо технологическэ университетым 2024-рэ ильэсым мээзем и 1-м кыыщегъэжъагъэу тхьапэхэм яштэн ыублагъ. Бакалавриатым, специалитетым ыкIи магистратурэм япрограммэхэмкIэ еджэнхэу нэбгыри 100-мэ тхьапэхэр чIалэхьагъэх. Мэкъуогъум и 20-м кыыщегъэжъагъэу онлайн

шыкIэм тетэу ыкIи къралыгъо фэлэ-фашIэхэмкIэ порталымкIэ тхьапэхэр агъэхьын амал ялэшт.

— **Ильэс къэс «пчъэ зэлухыгъэхэм» ямафэ зэхэтэщэ ыкIи ар мэфэкI шыкIэм тетэу макIо.**

Анахь мэхьанэ зилэр ныбжыкIэхэм ящылэныгъэ зэрапхышт лъэныкьор кыыхьын амал зэрылэр ары, — **кыыуагъ профориентациемкIэ ыкIи апшэрэ еджапIэм джыри чIэмыхьагъэ-**

хэм ягъэхьазырынкIэ гупчэм ипашэу Олег Франко.

Мыекъопэ къралыгъо технологическэ университетым ипресс-кьюлыкьу

ШэпхьакIэхэм адиштэу

Гуманитар-техническэ колледжыр

Гъэсэнныгъэ кластерэу «Образовательный центр туризма и сферы услуг Республики Адыгея» зыфилогъэм хэтхэм язэхэсыгъо Адыгъэ къралыгъо университетым и Мыекъопэ къралыгъо гуманитар-техническэ колледж мы мафэхэм щыкIуагъ. ЛофшIанIэ языгъэгъотырэ компание 14 ыкIи гэсэнныгъэ организации 3 ащ хэлэжъагъ.

Федеральнэ программэу «Профессионалитет» зыфилогъэр щылэныгъэм зэрэщыпхьащыщтым ыкIи колледжым игъэсэнныгъэ тедзэ программэхэм атегушылагъэх.

Мыекъопэ къралыгъо гуманитар-техническэ колледжым ипашэу

Бгъошэ Айдэмыр хьакIэхэм еджапIэр къаригъэплъыхьагъ, гъэцэкIэжъынхэр зэрэкIохэрэр, егъэджен лабораториехэм Iэмэ-псымэу ачIагъэуцагъэхэр аригъэлъэгъуыгъ. Федеральнэ проектэу «Профессионалитет» зыфилогъэм игъэсэнныгъэ программэ кыдыхэлытагъэу егъэдженхэр шэпхьакIэхэм адиштэу ащ щыкIоштых.

— Мыщ фэдэ зэлукIэгъухэм мэхьанэ ин яI. Федеральнэ проектым ишIуагъэкIэ аужырэ шапхьэхэм адиштэрэ Iэмэ-псымэхэр кыызфагъэфедезэ тистудентхэм шэныгъэ куухэр зэрагъэгъотышт, шьолпырым ит предприятие анахь дэгъухэм практикэр ащыхьышт. Ащ дакIоу лофшIапIэ чыплэхэр нахь шIэхэу ныбжыкIэхэм агъотыщтых ыкIи гъэхьагъэхэр ашIыщтых, — **кыыуагъ Бгъошэ Айдэмыр.**

Мыекъопэ къралыгъо гуманитар-техническэ колледж.

Шъуиббылымхэм шъуалтыплъ!

Былым шъхэрыкloxэм ялажэкIэ Адыгеим игъогухэм кьатехухэрэ хъугэ-шлагэхэм япчъагэ хахъоу фежъаг, ахэм цыфхэри ахэкуадэх.

Теуцожь районим администрацие

Мы Ioфыгъор джырэблагэ АР-м и Правительствэ изэхэсыгъо кыщалэтыгъ ыкIи ащ изэшохынкIэ шлэгъэн фаехэм республикэм и Лышхъэу Къумпыл Мурат муниципальнэ образованиехэм япачэхэм аналэ тыраригъэдзагъ. Ащ фэгъэхыгъэу «Адыгэмак» Теуцожь районим шылагъ ыкIи Ioфыгъом изэшохын зэрэлъыкуатэрэр зэригъэшлагъ.

Пчъагъэхэм кьагъэлъагъорэр

АР-м гъогурыкloныр щынэгъончъэ-нымкIэ и Къэралыгъо инспекция кы-зэритыгъэмкIэ, былымшхъэ инхэм ялажэкIэ 2023-рэ илэсым республикэм игъогухэм хъугэ-шлагъэ 45-рэ атехъу-хъаг, мы илэсым имэзиш — хъугэ-шлагъи 6, ащ шыщэу 5-р — Мыекъопэ районим, 1-р — Теуцожь районим.

— *Мыекъопэ районим игъо-гухэм анахъу шыхэр ары кьатехъэхэрэр, ау Теуцожь райо-ным чэм шъхэрыкloxэм нахъ шарехъыллэх. ЗэкIэ тхьа-мыклагъохэр кыызхэкIыхэрэр ахэм зи зэралымыплъэрэр ары. Мы Ioфыгъор лъэныкьорыгъа-зэу щытэп, водителъхэм са-кьыныгъэ кыызхагъэфэн фае. Къэралыгъо автоинспекцием мызоу, мытIoу водителъхэм агу кьегъэкIыжы кьоджэ пс-унIэхэм аблэкIыхэ зыхъукIэ псынклъу мычъэнхъу, гъогу та-мыгъэхэм гъунэ алъафынэу зэрэщытыр, — кьылуагъ Ады-геим и Къэралыгъо автоин-спекция пропагандэмкIэ иот-дел ипашэу, полицием ипод-*

полковникэу Бзэдэжжыкьо Мурат.

Джаш фэдэу ащ кыызэрэхигъэщы-гъэмкIэ, районитIoу зигугъу кьэтшы-гъэхэм апхырыкIэрэ гъогухэм былымхэр кьатехъан зэрилъэкIыщтыр кызы-лутыкIэрэ тамыгъэхэр атетых.

Зэпыригъээгъэ машинэм кыхэкIырэ тхьамыклагъом фэдиз кьехъы килограмм шьитф фэдиз кьэзыщэчырэ шым е чэ-мым еутэкIырэ автомобилым. Былы-мышхъэр автомобилым кызытефэжыкIэ, ар зэхецицIэ, апчэу хэтхэр егъэта-кьохэш, цыфэу исхэр зэхебзыхъэх, хэкуадэхэрэри кыхэкIых. Мээхэ уахътэм икьоу кьамыгъэнэфырэ гъогухэм шапхъэхэм атетэу уащызекloныр нахъ тэрээ, сыда плэмэ игъом транспортыр кьэбгъэуцужышъурэп.

Ioфыгъом икуупI

Теуцожь районим мэкъу-мэщымкIэ и ГъэорышланIэ ипашэу ХъэдэгъэлIэ Мэджидэ кызэрилуагъэмкIэ, мы гумэ-кIыгъор мыгъэ закъоп зыщыIэр. Ау илэсэу тызхэтым Мыекъопэ районим кыщыхъугъэ тхьамыклагъом ыпкь кы-кIыкIэ Ioфыгъом идэгъээзжыын имэхъанэ нахъ зыкыIлэтыгъ.

— *Тирайон пхырыкIэрэ гъо-гушхоу «Инэм — Бжъэдыгъу-хъабл» зыфиIорэм автомоби-лыбэ зэрэрыкIорэр кызыдэ-плъытэкIэ, былым шъхэры-кIохэр ащ кьытехъанхэм щынэгъошхо кыхэкIы. Ахэм апкь кыкIыкIэ цыфхэр зыхэкIодэхэрэ, шъобж хы-лэхэр зыхахырэ гъогу хъугэ-шлагъэхэр цэхъух. Ащ даклоу, лэжыгъэ хъасэхэм былым шъхэрыкIохэр атехъэхэш,*

аишхырэ нахы зэхалъагорэр нахыб. Мылкъушхо халхъээзэ кьэзыгъэкIыгъэхэм зэрарышхо арахы, — хигъэунэфыкIыгъ ХъэдэгъэлIэ Мэджидэ.

Тигушылэгъу кыызэрэхигъэщыгъэмкIэ, Теуцожь районим былым шъхэрыкloу итыр зэкIэ унагъохэм яех. ХъызмэтшIэ-плэ инэу былым зысахъоу ит закъор «Синдика-Агро» зыфиIорэр ары. Ахэм гумэкIыгъо кьапыкIырэп, шыхъэгъэ хъуплэм щалыгъых, кьыдагъэкIыхэми, чэмахъо яI.

— *Былымшхъэм ипчъагъэ хэдгъэ-хъонэу пшъэрылъ щыI нахъ мышIэми, хъызмэтшIаплэу зылыгъыр бэп. Джаш фэдэу, унагъоу а Ioфым пылъыри бэ пфэлоштэп, ау былым шъхэрыкIохэм Ioфыгъоу кьапыкIырэм хэкIырэп. Ушхъа-гъу заулэмэ ар япхыгъ. Апэрэр — кьоджэ псэуплэхэм адэсхэм чэмахъо аштэн*

Ишъынэ Асъян

агъотыжырэп. Сыда плэмэ шхъэ пчъа-гъэр макIэш, кьафеуцуалIэхэрэп. ЯтIонэрэр — чэмахъо зилэхэми хъупкIэр лъаплэш атышъурэп. Ар кыызхэкIырэми ушхъагъу гъэнэфагъэ иI. Былым зыхъу-рэ унагъоу кьуаджэм дэсыр бэп, ау зылыгъэхэм шхъэ заулэ ялэн альэкIыщт. Шхъэ пчъагъэм тельытагъэу хъупкIэр затыкIэ, фэдэ афэхъужырэп. Арыш, кьэлапчъэр кьылуахы кьыдатIупшыхэш, шъхэрыкloу зыфаем макIох. Чылэгухэм арытых, лэжыгъэ хъасэхэм ахэтых, машинэхэр зырыкIорэ гъогухэм атехъэх. Нахыпэм унэгъо тамыгъэхэр атетэу зыщэтым, тхьамыклагъо хъугъэми, былы-мыр зир кьэгъотыгъошIoу щытыгъ. Джы ащ фэдэ тамыгъэхэри ателъыжхэп, Ioфыр кьэзыгъэхыплэхэрэми ар ащыщ, — хигъэунэфыкIыгъ ХъэдэгъэлIэ Мэджидэ.

Тигушылэгъу кыызэрэхигъэщыгъэмкIэ, былымшхъэ пчъагъэу кьуаджэхэм ащалыгъэхэм ателъытагъэу хъуплэхэр Теуцожь районим икьу фэдизэу илэх. Арыш, хъуплэхэр тельхъаплэ ашлын альэкIыщтэп. Мэджидэ кыызэрэхигъэ-щыгъэмкIэ, былымхэр нахыбэу зыща-лыгъхэр кьуаджэу Аскъэлай. Ау а чылэр гъогушхом пэлудзыгъэу щыс ыкIи ахэм чэмахъо ялэу ябылымхэм дэгъоу альэ-плэх.

ХэкIыплэу зэусагъэхэр

Теуцожь район администрацием ипашэу УдыкIэко Адам былымшхъэ инхэм ялажэкIэ гъогу хъугэ-шлагъэхэр кьэмыгъэхъугъэнхэм фэгъэхыгъэ Ioф-тхьабзэхэм зачытегушылэгъэхэ зэхэ-сыгъо зэхыщагъ. А лъэныкьом фэгъэ-зэгъэ кьулыкьухэри кыхэлэжыагъэх, шлэгъэн фаехэм яусагъэх.

Районим ит чылагъохэр кьакIухъэхэ-зэ, нахыжхъэри кыхагъэлажыэхэзэ, цыф зэхэхъэхэр щалыгъэх. Зылы-мыплъэхэрэ былымхэм шынагъоу, зэрарэу кьахырэп, пшъэдэкIыжыэу арагъэхын альэкIыщтыр кыщалэты-гъэх. Ащ шлогъэшхо кьыземытым, муниципальнэ образованием епхыгъэу IoфышIэ куп зэхашагъ.

— *Ioфыгъоу кьэуцугъэр лъэны-кьорыгъазэу зэшIохыгъэ зэрэ-мыхъуцтыр кьэнэфагъ. Фэгъэ-зэгъэ кьулыкьу псэуми акIуа-чIэ зэхэлъэу зэдэлэжыэнхэр нахъ тэрээу район пачэм ылытыи, чыплэ зыгъэлэ-рышIэжыным, Россельхоз-надзорым, ветеринарием, хэ-гъэгъу кIoцI IoфхэмкIэ кьулыкьухэм ялIыкIохэр зыхэхъэгъэ IoфышIэ куп зэха-щагъ. Ащ даклоу, чылагъо пэпчэ былым зылыгъ унагъохэр зэкIэ тхыгъэхэу тэшIэхэти, IoфышIэ купым ахэр кьы-кIухъагъэх. Ябылымхэм аналэ атырагъэтынэу, шхъа-рытIупыцэу кьыдамыгъэкIын-хэу ятIуагъ, пшъэдэкIыжыэу ахыщтыр кьафэтIотагъ. Ащ нахъ ишIуагъэ кьэкуагъ ыкIи*

ащ бууж чылагъохэм ащыщхэу зиурамхэм бэу былымхэр зыте-тыгъэхэм ащалэгъужыхэрэп, — кьылуагъ мэкъу-мэщымкIэ район гъэорышланIэм ипашэ.

Тигушылэгъу кыызэрэхигъэщыгъэмкIэ, а IoфышIэ купэу зэхашагъэм район пачэм джыри зы унашъо афишIыгъ: «Инэм — Бжъэдыгъухъабл» зыфиIорэ гъогушхоу Теуцожь районим пхырыкIы-рэм мафэ кьэс сыхъат заулэрэ IoфышIэ купыр тетыщт, былым шъхэрыкlo кьы-техъэмэ кыхагъэщыщт.

ПшъэдэкIыжыыр

Унэгъо былымхэр зыщыбгъэхъухэ мыхъушт чыплэхэм атетхэ, Iахъо апэ-мытэу кьэмышыхъэгъэ хъуплэм итхэ зыхъукIэ, административнэ пшъэдэкIыжы гъэнэфагъэ хэбзэгъэуцугъэу зекIорэм кьыщыдыхэлъытагъ. Тазырыр унагъохэ-мкIэ сомэ 200 — 500, IэнатIэ зылыгъэхэм — сомэ 500 — 1000, юридическэ лицэхэм — сомэ мини 5-м кьыщегъэжыагъэу мини 10-м нэс.

Мы тазырыр бэу пфэлоштэп, ау Io-фыгъоу зигугъу тшырэм лъапсэу фэху-хэрэм мыри зы лъэныкьоу ахэтын ыпэкIыщт.

ИШЪЫНЭ Сусан.

Уахьтэр ыкIи цыфыр

ГъашIэ бгъэшIэныр

УзэрэцIыфыр къэбгъашыпкъэжъэу гъашIэ бгъэшIэныр насыпыгъ. Джащ фэдэ цыфышIухэм ащыщ непэ зыцIэ къеслощтыр.

шъабэр, гулэгъу-гумэки мыухыжъэу гъашIэ бгъэшIэныр насыпыгъ.

«История жизни» зыфилорэр Мыекъуапэ къыщытырадзагъ, нэклубго 216-рэ мэху; иунэгъо лъачIэ къыщэжъэу, къыгъэшIагъэм рыплъэжъэу, ищыIэныгъэ зэрэклугъэр, я XX — XXI-рэ лIэшIэгъуэм яохътэ зэфэшъафхэм зэрэхулагъэр, илакьо ыгъэунафызэ, щыIэныгъэм зэрэдэлорышIэрэр къырилотыкIыгъ.

Лъапсэ зилэм шъхъапи ешы. Мы гупшысэр клигъэтхъэу тхылъыр тхыгъэ. АдыгэмкIэ зынахъ лъапIэ щымылэр иунэжъ чыиф гупсэф тынч, ихъакумэшо фаб, ным илуплэ фаб, тым игушыIэ пыт, ныккылыфыгъэхэр, Iахыл-лыщыщхэр, гъунэгъухэр, къоджэдэсхэр, етIанэ тыгуасэ кушъэхэлъ сабыеу щытыгъэр, хэти гу лъымытахэу цыфы зэрэхъоу, щыIэныгъэм зэрэхъуцорэр; аузэ, ежъежырэу лъапкь пэпчъ игъэшIэ къэбар — итарихъ этехъо, хэхъо, зеубгъу, Хэгъэгум гоуцо зыкыгъэшъыпкъэжъэу.

Тхылъым иапэрэ нэклубгъуибылр

сурэттехыгъэ дэхэ дэдэхэмкIэ зэлъыпкIагъ, ахэм уяплъ къодыеми, гъашIэ зыгъэшIэгъэ цыфым илгъаго къызыщэжъы, зыдэклауагъы, зынэсыгъы, фэуклочыгъы, фэмьуклочыгъэу гучIэм къинагъы нэм къыкIагъэуцо. ЦыкIушъо Аслъан итхылъ шъхъэ 12-у этеутыгъ: ЦыкIушъо лIакъом икъэбаркIэ къыщэжъэ ыкIи ежъышъэхэклэ илгъаго зэрэлыкIотагъэр — иеджэклагъэр, сэнэхъатым зэрэфэклауагъэр, хы-дзэ къулыкъум зэрэхэтыгъэр, апшъэрэ дзэ гъэсэныгъэ зэригъотыгъэр, хы ШуцIэ флотым ритыгъэ илгъэс 20-м ехъур зэрэклауагъэр, тидэ зыщэли игупсэ Адыгеир ыгу имыкIэу, къыгъэфабэу, къыгъэлъэшъэу зэрилыгъэр, игъо къэси, Адыгеим къызэригъэзэжъыгъэр, АР-м иветеранхэм я Совет, «Адыгэ Хэсэм» зэрэхэтым кIочIагъэ къыхалхъэу, шлошъхуныгъэу гъашIэмкIэ илэр дин шIэныгъэклэ ыгъэпытэзэ, непэрэ мафэхэм зэрэщылэр тхылъым лупкIэу къыщиотыкIыгъ.

Бзэ IэшIу лупкIэ къызэрыкIокIэ, ау лышыгъэр къыхэщэу тхыгъэ тхылъэу

«История жизни» зыфилорэр. Инэклубгъохэр гукъэбзагъэклэ ушъагъэх, уцIыфыныр мафэ къэс уздэлэжъэжъыныр арэу зэрэщытыр, апэрэ нэклубгъохэу ны-тыхэм якъэбар къызылотыкIхэрэм къащегъэжъагъэу аужырэ шъхъэхэу, гъашIэ зыгъэшIэгъэ цыф гъэсэгъэ Iэдэбым ишIулъэгъу мыухыжъ цыфхэмкIэ, и ХэгъэгукIэ зэрэгъунэнчъэр зыщыкIэ-гъэтхыгъэх.

Аслъан игъэшIэ дахэ тырыплъэзэ, тэ, тхылъеджэхэми, тызэрегъэплъыжъы; тэр-тэрэу тыгу джэнджэш къехъэ тыармэу, щысэ шыпкь мыщ фэдэ тхылъ-тарихыр хэткIи, лIэкъо лъэпсэ чыгъэу зызыштагъэр тэмабэу зэрэзэбгырыкIырэр сурэт-схемэхэм къагъэнафэ. ЦыкIушъо Аслъан итхылъыкIэ лъэпэ мафэ фэтэлэ. Ар зиамад, зиакып къыхыгъэу ЦыкIушъо Аслъан Хъасанбий ыкъом имурад ин зэшIокIыгъэ зэрэхъугъэмкIэ тыфэгъушIо, псауныгъэ илэу, иунагъо, илакьо, илгъэпкъ, и Хэгъэгъу ишIуагъэ сыдигъуи аригъэклэу тынчэу псэунэу фэтэлэ, тхылъыкIэм тхылъеджэ дэгъубэ ыгъотынэу тыфэлъалэ.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Сурэтхэр тхылъым къыдэхыгъэх.

ИкIас ащ щыIэныгъэр, цыфхэр ыкIи шIушIэныр; зыфэсакъыжъэу ыкIи къыгот нэбгырэ пэпчъ шъхъэклафэр пигъохэу мэпсэу, ыгу зэлухыгъ, къабзэ; имафэ пэпчъ ежъышъэхэкли къетэжъы; еджэгъэгъэсагъ, исэнэхъати шъыпкъагъэ хэлъэу ылэжъыгъ, джы игупсэ Адыгеим къыгъэзэжъыгъэу зегъэпсэфы, ау щыIэныгъэм сыдигъуи дэлъэбакьо, общественнэ Iо-фышIэ мыпшъыжъ ЦыкIушъо Аслъан Хъасанбий ыкъор. ИгъэшIэ гъогу шIагъэклэ бай, а зэкIэ лIы лышым егугъоу тхылъышIыгъ — «ЩыIэныгъэм итарихъ» («История жизни») ащ зэреджагъэр. ЦыкIушъохэм ялIэкъо тамыгъэ тхылъ нэлум тет. ТхылъыкIэр зэрэсэлъэгъоу ащ иавторэу, дэтыр зэкIэ зезыгъэклугъэу, тхыгъэ нэклубго пэпчъ зигукъэбзэгъэ-фэбагъэ хэлъ Хъасанбий ыкъо Аслъан шъхъэклафэ фысыгъэшIыгъ: зы лIэкъо къэбар, зы адыгэ щыIэкIэ лъэныкъу; аузэ, зэкIэ адыгэ лъэпкъым игъэшIэ тарихъ куу зэлэклэ ыкIи зы гупшысэ ин мэхъужы.

Сыфэсакъэу, сшIуабэ шIэу къызэлусэхы: авторым — ЦыкIушъо Аслъан идзэ шъошэ этегъэпсыхъагъэклэ зэщыфэпыкIыгъэу, ыбгъэгъу къэралыгъо тынхэмкIэ зэлъыпкIагъэу, тэмэтэлхэм жъогъошхуищыр — полковникицIэр къаушыхъатэу сынэ къыкIэуцо; дэбжыкъу шъхъацыфым ыщыпи дзэ фуражкэм къычIэщы, гъашIэ зыгъэшIэгъэ хъулыфыгъэ Iэдэб-лшым ынитIу, пшъыгъэ макIэм готэу, нэфынэ

ШушIэ концерт къыфатышт

Творческэ объединениеу «Ошъадэм» хэт народнэ фольклорнэ купэу «Ащэмэзым» иорэдылоу Биданэкьо Жыут Iэпылэгъу ищыкIагъ. Тхъабыл узэу илэм (бронхоэктапическая болезнь) ипсауныгъэ зэрышхо къырехы.

Жыут купым къахэщырэ орэдылу. Сценэм «Ащэмэзыр» къызытэхъэклэ, Биданэкьо Жыут инэшIо-гушIуагъэклэ, артист нэшанэу илэхэмкIэ къахэщы. Ар бэмэ къашIэжъы ыкIи агу рехы. Фэлэпэлэсэу ижъырэ адыгэ орэдхэр къелэх. А ансамблэр зыхэлэжъэгъэ фестиваль, зэнэкъокъу зэфэшъафхэм къазэрахэщыгъэм Жыут ишIушIагъы хэлъ. Апэрэ мафэм къыщыублагъэу ар орэдыло купым хэт ыкIи непэрэ мафэм нэс «Ащэмэзым» фэшыпкъэу лъэпкъ творчествэр лъегъэклаутэ.

Узым ыпкъ къыкIэу Биданэкьо Жыут орэд къэланыр зэпигъэунэу хъугъэ. Творческэ объединением ипашъу Едыдж Викторие сэнаушыгъэ зыхэлъ артист ныбжыкIэу якуп хэтым Iэпылэгъу фэхъухэмэ зэрэшIоигъор къыкIэгъэтхы:

— Адыгэ гушIэжъым къызэрилоу, «ШIу зышIэрэм шIу фыщып». Сымаджэ хъугъэ тилофшIэгъу тидэлэ тшIоигъу. Жыут узым ыпкъ къыкIэу илофшIэн зэрэзэпигъэуэгъэр лъэшэу къызэхэтшIагъ. Итворческэ гъогу лыгъэклэу зэнэу, псынклэу къытхэу-

цожъынэу тыфай. Арышъ, амал зилэхэр, Iэпылэгъу кIалэм фэхъун зы-лъэкIышIхэр мы Iофым къыхэлэжъэнхэу тыкъаджэ.

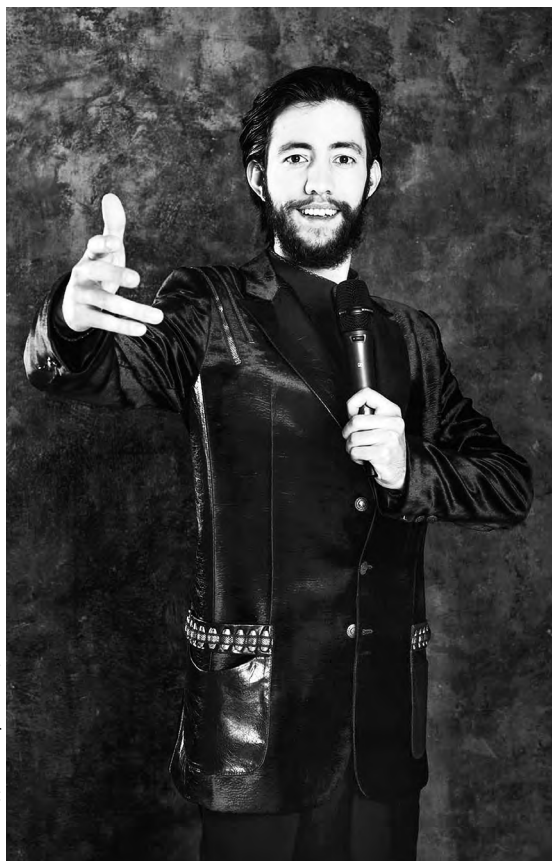
«Ошъадэм» хэт артистхэм Жыут Iэпылэгъу фэхъухэмэ ашIоигъоу мэлылфэгъум и 26-м пчыхъэм сыхъа-тыр 7-м шIушIэ концерт къатышт. Адыгэ къэралыгъо университетым ар щыкIошт. Концертим къыкIэклорэ мылькур Жыут елэзэнхэм пэлухащт. Биданэкьо Марзет (Жыут янэ) къы-зэлүйхыгъэ счетым шъхъадж ыгу пыкIырэр ригъэхъашъушт.

Счетым иномер:

40817810901000456486

Джащ фэдэу Биданэкьо Марзет ителефон номеркIэ ахыцэр жъугъэхъын шIу-лъэкIышIт: 8-960-436-19-45

Биданэкьо Жыут псынклэу этеу-уцожъынышъ, «Ащэмэзым» хэт артистхэм къахэуцожъыныу тыфэлъалэ.

Сурэтышлым икъэгъэлъэгъон

Адыгэ Республикэм изаслуженнэ сурэтышлэу, Хэгъэгу зэошхом хэлэжъагъэу Владимир Мехед кызыхъугъэр илэси 100 зэрэхъурэм фэгъэхыгъэ къэгъэлъэгъон Адыгеим исурэткъэгъэлъэгъуаплэ кыщызэлуахыгъ. Ащ лэпэласэм илэшагъэ сурэт 40 хэхагъ.

Аслъан

лофтхъабзэр кызызэлуихыгъ Урысые Федерацием культурэмкӀэ изаслуженнэ лофышлэу, Адыгеим ыкӀи Къэрэщэе-Щэрджэсым язаслуженнэ сурэтышлэу Бырсыр Абдулахъ.

— Мыщ фэдэ сурэтхэр пшынхэм пае бэмэ уащыгъозен фае: Адыгеим итарихъ, икультурэ, нэмыкӀхэм. Сурэт пэпчэ псэпытэу фэбагъэ горэ кыбгъодэклӀ, чӀыопсым идэхагъэ нэрылӀэгъу кыпфешлӀ, — кылыагъ Бырсыр Абдулахъ.

Зэхахьэр лӀыгъэкӀотагъ

АР-м культурэмкӀэ и Министертвэ иотдел ипащэу Шэуджэн Бэлэ:

«В. Мехед Урысыем шызэлашлӀэрэ сурэтышлӀ лэпэласэхэм ащыщ. Ащ илэшагъэхэр зымы хэкӀуакӀэхэрэп, исурэт пэпчэ дэхагъэ горэ хэогъуатэ, псэпытӀм фэдэу ахэр тапашхъэ кырегъэуцох».

— Кавказым ичӀыопс дэхэ зэкӀужэ игулсэфыныгъэ-тынчыгъэ ыкӀи нэмыкӀ зэхашлӀхэр В. Мехед исурэтхэм кыгъэуцых, дунэе гъэшлӀгъоным ухашэ,

— кылыагъ АР-м исурэтышлӀхэм я Союз итхъаматэу Елена Абакумова.

В. М. Мехед итворчества уасэ фэзышӀхэрэр къэгъэлъэгъоным икызызэлухын хэлэжъагъэ, лэпэласэм илофшлӀэгъугъэхэм, культурэм шылажъэхэрэм анэмыкӀэу студентхэр, ныбжыкӀэхэр ахэм бэу ахэтыгъэх. Зэхахьэр кыгъэдэхагъ Адыгеим иартист цӀэрылоу Бэрзэдх Светланэ.

лэпэласэм икыгъэлъэгъон мэлылфэгъум и 21-м нэс кӀощт.

лэпэласэм фэгъэхыгъэу

В. Мехед гъэтхӀанэм и 24-м, 1924-рэ илӀэсым Мыекъуапэ кыщыхъугъ. ИцӀыкӀугъом кыщегъэжъагъэу сурэтышӀыным пыцэгъагъ. Дзэ кӀулыкӀум ыуж Краснодар дэт художественнэ училищыр кыу-хыгъ. Анахъэу пейзажым пылӀыгъ ыкӀи ар дэгъоу кыдэхъуцтыгъ.

лэпэласэм дунаим шӀулӀэгъуныгъэу фырилӀэр исурэтыбэмэ къащигъэлъэгъуагъ. ЗэлашлӀэрэ сурэтышӀым икыгъэлъэгъонхэр Краснодар, Налчык, Италием икӀалэу ТревоныкӀи нэмыкӀ лӀкӀыб хэгъэгъухэм ащыкӀуагъэх.

СурэтышӀмэ я Унэ истудие ипащэу илӀэсыбэрэ лофшылагъ.

Академическэ мэкъамэм ишӀольыр фестиваль

А. Лаутенштер

ЛӀэпкӀ проектэу «Культурэм» ипрограммэ кыдыхэлъытагъэу академическэ мэкъамэм ишӀольыр фестиваль бэмышлӀэу Адыгеим шыкӀуагъ.

лофтхъабзэр зэхашагъ Адыгэ Республикэм культурэмкӀэ и Министертвэрэ республикэм и Концерт объединение.

Фестивалым пшӀэрылӀэу илагъэр хэгъэгу ыкӀи лӀэпкӀ искусствэр кызызэтегъэнэгъэнхэр, тапӀкӀэ хэбхыгъэ ягъэшыгъэнхэр, цӀыфхэр академическэ искусствэм фэщэгъэнхэр, зэлашлӀэгъэ композиторхэм афэщӀхъафэу музыкант ныбжыкӀэхэми нэлуасэ афэшыгъэнхэр ары.

Фестивалыр Адыгеим и Къэралыгъо филармоние шыкӀуагъ. **АР-м культурэмкӀэ иминистрэ игуадзэу Ольга Гавшинам ипэублэ псалӀэу ащ кыщышыгъэм кыщыхыгъэщыгъ:** «Непэрэ фестивалым шӀольыр мэхъанэ ил. Мыщ фэдэ лофтхъабзэ иным шуагъэу, дэха-

гъэу, кӀуачлӀэу хэлӀыр бэ. АР-м и Лышхъэрэ министрэхэм я Кабинетрэ тилӀыгъэхуэу академическэ мэкъамэм икызызэтегъэнхэр ихэгъэхьонрэ тадэлажъэ. Тиоркестрэ ишыкӀагъэр зэкӀэ едгъэгъотыным тыпылӀ, тапӀкӀи ар зэпыдгъэуцтӀэп».

Фестивалым иапэрэ пчыхъэ мэкъэмэ зэфэщӀхъафыбэ шылугъ. Зэраублагъэр Урысыем инароднэ артистэу, орэдылокъэшӀокӀо ансамблэу «ИспӀамыем» ихудожественнэ пащэу Нэхэе Аслъан ирапсодиеу «Хъагъэудж изэфакӀу» зыфилорэр ары. Ащ кыкӀлӀыкӀуагъэх Хъаупэ Джэбраилэ ия 3-рэ симфониеу «Псыхэгъэ», КӀыргъ Юрэ и «Нарт сюитэу» Къуекъо Налбый ипӀесэу «Нарт СаусырыкӀо имашлӀ» зыфилорэм шылугъэ мэкъамэхэм ате-

хыгъэр, Къэбэрдэкъо Мурат и «Адыгэ мэкъамэхэр» ыкӀи нэмыкӀхэри.

лӀэгъуеошхокӀэ агъэкӀотэжыгъ Санк-Петербург кыкӀыгъэ артистэу, виолончелым кызыгъэ-логъэ Игорь Ботвин, АР-м и Концерт объединение иорэдылоу Дарья Урбинер. Фестивалым иапэрэ мафэ концерт программэр кытыгъ АР-м исимфоническэ оркестрэ ихудожественнэ пащэу ыкӀи идири-

жер шхъалэу СтӀашӀу Къэплъан. Зэхахьэм иятӀонэрэ мафэ оркестрэм ипэшагъ АР-м инароднэ артистэу, симфоническэ оркестрэм идирижерэу Аркадий Хусниаровыр.

Михаил Глинка ыныбжэ илӀэс 220-рэ зэрэхъугъэм фэгъэхыгъэ мэфӀкӀ концертыр фестивалым иятӀонэрэ мафэ кыдыхэлъытэгъагъ. Компози-

торым имэкъамэхэр зэхэхьэм шылугъэх.

Фестивалым иконцерт программэхэр зэрищагъэх лектор-музыковедэу Хъакъуй Заремэ.

Фестивалыр мэфитӀо кӀуагъэ. Музыкантхэм кыгъэхъа-зырыгъэ къэгъэлъэгъонхэм гуахъо хагъуатэу цӀыфхэр яплӀыгъэх.

НэкӀубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЛӀЭПШӀЫКӀО Фатим.

Дзюдо

ХагъэунэфыкIырэ чIыпIих

ДзюдомкIэ Къыблэ федеральнэ шьолъырым ипервенствэ къалэу Ермэлхьаблэ щыкIуагъ.

Зыныбжъ ильэс 13-м шIомыкIыгъэ кIалэхэр ыкIи пшъашъэхэр ащ хэлэжъагъэх.

ЗэхэщакIохэм къызэралуагъэмкIэ, спортсмен 501-мэ заушэтыгъ. Адыгэ Республикэм, Донецкэ Народнэ Республикэм, Краснодар краим, Волгоградскэ ыкIи Ростовскэ хэхухэм, Къырым, Къалмыкым ыкIи Севастополь ялыкIохэр зэнэкъокъугъэх.

Адыгеим ихэшыпыкIыгъэ

командэ кIэлэ 55-рэ ыкIи пшъэшъэ 14 хэхъагъэх. Краснодар краир къэзыгъэлъэгъуагъэр нэбгыри 193-рэ.

Республикэм идзюдоистхэм хагъэунэфыкIырэ чIыпIи 6 къахыгъ. Тыжыын медальхэр къафагъэшъошагъэх Шъэумэн Бислян, Юрий Щетинкэм, ыкIи Ева Маначенкэм. Ящэнэрэ хъугъэх Хьасанэкъо Алып, Платэкъо Батыр ыкIи Тютьпэрэ Мыхъамэт.

Футбол

Абрамовым и Кубок

«Зэкъошныгъэм» иешIэкIо анахь лъэшхэм ащыщэу, тикомандэ хэтэу Iэгуаор къелапчъэм анахыбэрэ дэзыдзэгъэ Анатолий Абрамовым ыцIэкIэ зэхэщэгъэ зэнэкъокъум текIоныгъэр къыщыдихыгъ командэу «Ошьутен-2-м».

Турнирыр олимпийскэ шыкIэм тетэу рагъэкIокIыгъ, къызытекIохэрэ хэзыщтыгъ.

Финалым чызэлукIагъэх «Ошьутен-2-р» ыкIи «Спортмастер-2-р». Апэрэхэр хэпшыкIэу нахь лъэшыгъэх, пчъагъэр 3:0-у зэлукIагъур аухыгъ.

Теннис цыкIур

Мыекъуапэ щыкIошт

Теннис цыкIумкIэ Адыгэ Республикэм изэлухыгъэ турнир непэ Адыгэ къэралыгъо университетым щырагъажъэ.

Адыгеим, Донецкэ ыкIи Луганскэ народнэ республикэхэм, Краснодар ыкIи Ставропольскэ крайхэм, Волгоградскэ, Запорожскэ, Ростовскэ ыкIи Херсонскэ хэхухэм ялыкIохэм заушэтышт. Пчэдыжым — пшъашъэхэр, щэджэгъоужым — кIалэхэр зэнэкъокъуштых.

Адыгеим ихэшыпыкIыгъэ командэ хэхъагъэх республикэм икъэлэ шъхьалэ, Мыекъопэ, Кошхьэблэ, Красногвардейскэ, Тэхутэмыкье ыкIи Теуцожь районхэм ятеннисистхэр.

ЗэрагъэнэфагъэмкIэ, 2024-рэ ильэсым мыщ фэдэ зэнэкъокъуи 4 Мыекъуапэ щызэхэщэшт.

Къатхэхэрэм яшIошIрэ редакцием иеплъыкIэхэмрэ зэтемыфэнхэ альэкIышт.

Нэклубгъор зыгъэхъазырыгъэр БЗЭШIУ Асхъад.

Зэхэзышагъэр ыкIи къыдзэыгъэкIырэр:

АР-м лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащыпсэурэ тилъэпкъэгъухэм адырIа зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жьугъэм иамалхэмкIэ и Комитет
Адресыр: 385000
къ. Мыекъуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер зыдэщыIыр:

385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79

Редакцием авторхэм къаIихырэр А4-кIэ заджэхэрэ тхьапэхэу зипчъагъэкIэ 5-м емыхъухэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлъэу, шрифтыр 12-м нахь цIыкIунэу щытэп. Мы шапхъэхэм адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием зэкIегъэкIожьых.
E-mail: adyvoice@mail.ru

Зыщаушыхъатыгъэр: УФ-м хэутын IофхэмкIэ, телерадиокъэтынхэмкIэ ыкIи зэлыгъы IэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыпIэ гъэJорышIапI, зэраушыхъатыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхаутырэр

АО-у
«Полиграф-ЮГ»,
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Пионерскэр,
268

ЗэкIэмкIи пчъагъэр 4122

Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 646

Хэутыным узщыкIэтхэнэу щыт уахьтэр
Сыхъатыр
18.00
ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахьтэр
Сыхъатыр 18.00

Редактор
шъхьалэм
ипшъэрылхэр
зыгъэцакIэрэр
Тэу З. Дз.

ПшъэдэкIыжъ зыхьырэ секретарыр
ЖакIэмыкье А. З.